

Vragen van statenleden E.J.A. Koppejan (ChristenUnie) en A.L. Boone (BBB) ingevolge artikel 44 reglement van orde

tot de notulen van de Provinciale Staten van Zeeland 2024 nummer 040.

(ingekomen: 21 november 2023)

Vragen aan Gedeputeerde Staten		Antwoorden van Gedeputeerde Staten	
1.	Wat is de reflectie van GS op de Borselse voorwaarden, die op 3 november zijn gepresenteerd, en het gevolgde proces om tot die voorwaarden te komen? Hoe gaat GS de uitkomsten van dit proces meenemen in verdere besluitvorming?	1.	De gemeente Borsele heeft een groep inwoners gevraagd om mee te denken over de voorwaarden voor de eventuele komst van negen grote energieprojecten in de gemeente. Een groep van honderd inwoners heeft in vijf bijeenkomsten deze Borselse voorwaarden uitgewerkt. Het resultaat daarvan is op 3 november 2023 gepresenteerd en aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad stelt de Borselse voorwaarden in januari 2024, al dan niet gewijzigd, vast. De Provincie heeft een consultatietraject opgezet om inwoners en stakeholders mee te kunnen laten denken over de voorwaarden en kansen die de mogelijke komst van twee nieuwe kerncentrales en het mogelijk langer openhouden van de huidige kerncentrale biedt voor Zeeland en de inhoudelijke wensen die men daarbij heeft. Het voorwaardenpakket van de Provincie wordt in februari 2024 ter besluitvorming voorgelegd aan Provinciale Staten. Wij gaan de voorwaarden van Borsele uiteraard naast onze concept voorwaarden houden om te zien of hierin afwijkingen optreden. De verwachting is dat dit niet het geval zal zijn en dat de concept voorwaarden en kansen elkaar zullen versterken. Vervolgens worden deze voorwaarden en kansen van de gemeente en de provincie tegelijkertijd aangeboden aan het Rijk.
2.	Wij vinden het belangrijk dat er zorgvuldig wordt gekeken en nagedacht over deze voorwaarden. Wat is uw rol als college en de rol van de verantwoordelijk gedeputeerde hier in?	2.	In formele zin hebben wij hier als college geen rol in. Het zijn de voorwaarden van de gemeente Borsele en daar hoort een eigenstandig besluitvormingstraject bij. Vanzelfsprekend is ons college wel in overleg met het gemeentebestuur over de voorwaarden van beide bestuursorganen.
3.	Erkent u dat de provincie Zeeland in het algemeen, en de gemeente Borsele in het bijzonder, een zeer grote en belangrijke rol gaan spelen in de toekomstige	3.	Dat erkennen wij zeker en hiervoor vragen we periodiek aandacht bij het kabinet en de Tweede Kamer. Wij willen juridisch afdwingbare afspraken maken met het kabinet over de voorwaarden en kansen

Vragen aan Gedeputeerde Staten	Antwoorden van Gedeputeerde Staten
energievoorziening van Nederland, door de aanlanding van de elektriciteit van windmolenparken Borsele 1 tot en met 5, IJmuiden Ver Alpha en Nederwiek én de realisatie van (een) nieuwe kerncentrale(s) bij Borsele? Op welke wijze gaat u zich er in Den Haag voor inzetten dat dit tot baten leidt voor de Zeeuwse samenleving en economie zodat het in Zeeland anders en beter gaat dan in Groningen?	
4. Hoe gaat u zich inspannen voor het realiseren van een zorgvuldige landschappelijke en ruimtelijke inpassing van de kerncentrales en bijbehorende energieinfrastructuur bij Borsele om aan alle door de Borselse Voorwaarden Groep geformuleerde voorwaarden te voldoen?	4. De Provincie Zeeland en de gemeente Borsele hebben een cruciale rol in de toekomstige energievoorziening van Nederland en de projecten die nu zijn aangekondigd hebben langdurige effecten in en op de regio. Energieprojecten worden daarom via een zorgvuldig proces ruimtelijk ingepast, met ruime participatiemogelijkheden. Het is belangrijk om zorgvuldige afwegingen te maken en omgevingsbelangen mee te nemen. Wij vragen mensen en partijen in de omgeving mee te denken en gebiedskennis, aandachtspunten en ideeën aan te dragen. Deze informatie brengen wij over naar het Rijk, onder andere via het Voorwaardenpakket. Zo kan rekening worden gehouden met belangen en wensen van betrokken personen en partijen en uiteindelijk een zorgvuldige en integrale afweging worden gemaakt. Soms blijken er ook andere initiatieven of ontwikkelingen naar voren te komen die we kunnen combineren met dit project, de zogenaamde mee-koppelkansen. Door kennis vanuit de omgeving te betrekken, neemt ook de kwaliteit van de projecten toe. Ook hier spelen wij een actieve rol richting het Rijk, door deze kennis met hen te delen en hierover het gesprek met hen aan te gaan. Het kabinet heeft aangegeven de wensen en voorwaarden te beoordelen en zorgvuldig mee te wegen in de besluitvorming. Ook wordt gekeken naar financiële compensatie vanwege de ruimtelijke en maatschappelijke impact van grootschalige energieprojecten. Zo heeft het kabinet al 500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor gebiedsinvesteringen in de omgeving van de vijf aanlandlocaties van de netaansluitingen die rond 2030 gerealiseerd worden, waaronder Zeeland. De gebiedsinvesteringen zijn een extra impuls voor de regio en staan daarmee los van de kosten voor realisatie en (wettelijke) compensatie die van toepassing zijn op de energie-infrastructuur projecten.

Vragen aan Gedeputeerde Staten	Antwoorden van Gedeputeerde Staten
5. Wat gaat GS doen om het unieke open Zeeuwse landschap te beschermen en er bij nieuwe ontwikkelingen naar te streven dit open karakter te behouden?	5. Bij inpassing van energieprojecten in de ruimte wordt er aan de hand van het milieueffectrapport (MER) gekeken naar de effecten van die inpassing op de bestaande ruimte en het karakter van de omgeving. Het beoordelingskader van het MER bevat de aspecten landschap, cultuurhistorie en archeologie waarbij wordt gekeken naar invloed van het voorgenomen project op de gebiedskarakteristiek en de invloed op historische geografie. In het MER zullen milieueffecten, zowel positief als negatief, worden beschreven en beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie en ook alternatieve oplossingen worden bekeken en beoordeeld. Het college zal desalniettemin in het voorwaardenpakket maatregelen van het kabinet eisen om het open Zeeuwse landschap te beschermen. Ook in onze brief (257930) over het programma NOVEX d.d. 7-11-2023 hebben wij al aangegeven dat wij het maatschappelijke en landschappelijke proces rond de voorkeurslocatie Kernenergie bewaken en dat wij tegen uitbreiding bovengrondse verbindingen 380 kV vanuit Borsele zijn.
6. Bent u het, in lijn met voorwaarde 4.3 “Geen impact op het huidige landschap: geen hoogspanningsmasten en koeltorens” met de vraagsteller eens dat alle bestaande en nieuwe 380Kv-kabels ondergronds moeten worden aangelegd? En wilt u deze keuze toelichten?	6. In het college voorstel aan Provinciale Staten over het voorwaardenpakket wat in december 2023 aan u wordt toegezonden, zullen wij hierop verder ingaan. Verder verwijzen wij nogmaals naar onze brief (257930) over het programma NOVEX d.d. 7-11-2023 waarin wij hebben aangegeven dat wij tegen uitbreiding bovengrondse verbindingen 380 kV vanuit Borsele zijn.
7. Bent u het, in lijn met voorwaarde 4.3 “Geen impact op het huidige landschap: geen hoogspanningsmasten en koeltorens” met ons eens dat een nieuwe kerncentrale zonder koeltorens moet worden gerealiseerd? En wilt u deze keuze toelichten?	7. Zie antwoord onder 6
8. Gelet op het feit dat er een 150 kV kabel door de Oosterschelde aangelegd wordt van Zierikzee naar Bergen op Zoom, welke mogelijkheden ziet GS om ook een kabel van Borsele naar Bergen op Zoom door de Westerschelde aan te leggen?	8. Dit zal onderwerp van onderzoek moeten worden. Een verschil wat wij nu reeds zien is dat een eventueel nieuwe kabel van Borsele naar Bergen op Zoom waarschijnlijk een 380kV kabel zal zijn en geen 150kV kabel. Of dit ook een verschil in benadering oplevert zal in overleg met Tennet en het ministerie van EZK duidelijk moeten worden.

MIDDELBURG, 12 december 2023

Namens fractie: BBB

statenleden E.J.A. Koppejan en A.L. Boone

Gedeputeerde Staten

Drs. J.M.M. Polman

Drs. M.C.J. Franken